

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

Monachii [u.a.], 1749

Caput VIII. Jesum Nazarenum esse Messiam in lege promissum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83684](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83684)

firmatum evertere: nam prima, & postrema argumentatio, si cum Judæis disceptetur, videbitur esse, ut inquit Scholastici, petitio principii. Secunda nimis infirma est; quandoquidem sex illi & quadraginta anni non ad solam structuram parietum, sed etiam ad ornatum Templi debent referri: nec secundum Templum constructum fuit spatio annorum 46. ut nonnulli ex his Joannis verbis, falsisque supputationibus deduxerunt, sed annis viginti, quot fluxerunt ab anno P. J. 3468. ad an. ejusdem Periodi 3488. sive à primo Cyri usque ad sextum Darii Hystaspidis, quo consummatum templi ædificium liquet ex 1. Esdræ vii. 15. Nec urget quod opponitur de Herodianis redditibus; primum quia tot alia immensi operis ædificia demonstrant haud exiguum ei fuisse copiam divitiarum: deinde defuncto Zenodoro nova illi regio, amplissimique redditus acceperunt: ad hæc scribit Josephus lib. vi. de Bello cap. 6. *insumptos in Templi ornatu omnes thesauros, quos toto orbe missi Deo munera repleverant*: tandem negari non potest Herodianum fanum non dici à Tacito lib. v. Hist. cap. 8. *immense opulencia templum*. Hæc tamen opulencia non tanta fuit, quanta templi Salomonis, ut è confessione Rab. Azariæ demonstrat Mich. Boccius in *Templo ter-*

tio fisco; ubi etiam probat ex cap. Messæchet libri Joma in hoc gloriam fuisse primi Templi, quod in eo fuerunt *Urim & Tummin*, *caelestis ignis*, *gratiosa præsentia Dei*, & *Arca fœderis cum propitiatorio & Cherubim*: quæ addo, ne quis audeat ob opulentiam ipsum primum templum postponere Herodiano.

Difficultatem ergo superius positam sic arbitror diluendam, quod licet Herodes domum Dei à fundamentis extruxerit, erat tamen hæc domus eadem cum secunda, quia Herodiana non ex ruinis excitata fuit, sed paulatim per partes innovata, ita, ut semper peristeret Sanctum sanctorum; cum nunquam sacer cultus, & sacrificia fuerint interrupta: quod non solum Ribera, alique Catholici interpretes observarunt, sed etiam Grotius in cap. 24. Matth. & lib. v. de Verit. Rel. Christ. num. 14. Scaliger lib. vi. de Emendat. Temp. & in notis ad lib. xv. Antiq. Hudsonus. Profecto Judæi Herodianum Templum idem esse ac secundum ubique fatentur, nec eversum à Tito alio unquam vocabulo appellant, quam בית שני domum secundam. Videatur Talmud cap. ult. de Synhedrio, titulo Joma, & titulo Rosch Hachana. Hoc ad Hebraicam pervicaciam frangendam videtur præcedenti opinione robustius.

16.
Solutio Difficultatis.

C A P U T VIII.

Jesum Nazarenum esse Messiam in lege promissum.

S U M M A R I U M.

1. Error Judæorum de Messia.

2. usque ad 5. Propositio cum suis probationibus.

5. Usque ad finem afferuntur, & solvuntur objectiones.

I.
Error Judæorum de Messia.

ADVENISSE promissum Mundi Redemptorem ante eversionem secundi Templi prædictorum argumentorum vi superati quidam Judæorum confessi sunt. At ne faterentur Messiam illum esse Jesum Crucifixum, maluerunt Messias alios intrudere, ut Dositheum, Simonem Samaritanum, Barchochebam, Davidem Eldavidem, ac Vespasianum ipsum suæ perditionis auctorem. Alii latitasse putarunt aut in hortis Eden, aut in nosocomiis urbis Romæ, aut in locis aliis reconditis, tanta manifestationis ejus fiducia erecti, ut ideo tentaverint Romanorum jugum excutere, quod ex eorum finibus profectus Dux inelytus Orbis terrarum habiturus esset imperium. Quod & Flavius scribit lib. vii. de B. J. Tacitus in v.

Hist. in Vespasiano Suetonius, & ex Rabinis Zemach David, Akiba, & Joannes, & Abraham Salmanticenses. Neque fallax fuit, quæ percrebuerat opinio, si potestatem spiritualem antiquis Prophetarum literis prænuntiatam intellexissent. At quoniam temporalem præstolabantur, neque Christum verum Messiam agnovere, neque in Pseudoprophetais illis impletum oraculum restitutionis Regni Israel videre meruerunt. Quoniam ergo experientia edocti testantur impostores fuisse, qui Herodis & Hadriani temporibus venerunt sub Christi nomine; id unum superest demonstrandum talem non fuisse Jesum Nazarenum, qui & suæ missionis veritatem ostendit, & aliorum prædixit calliditatem.

Pag.

2.
Propoſitio
cum ſua
probatione.

PROPOSITIO: Jeſus Nazarenus eſt verus Meſſias à Deo Prophetarum ore promiſſus.

Sequitur ex diſtis. Ille enim verus Meſſias eſt, qui advenit, dum ſceptrum ablatum fuit de tribu Juda, dum quartum Regnum poteſtatem Græcorum confregit, dum ſtare templum à Zoro- babele ædificatum, dum Danielis hebdomadæ ad finem vergerent; & ille Meſſias eſt, qui in his temporum adjunc- tis ortus eſt in Bethlehem ex regio ſemine David, inſtituit regnum ſpirituale & æternum, venit ad Templum ſanctum ſuum, atque in medio poſtremæ hebdomadis, ut deleteretur iniquitas, ma- ctatus eſt. Hæc autem omnia in Jeſu Na- zareno fuerunt completa. Ipſe ergo eſt Rex Iſrael, ipſe Benedictus Davidis, ipſe Sacerdos æternus, ipſe denique diu expectatus Meſſias.

3.
Confirma-
tur.

Confirmatur ex univerſis Jeſu Naza- reni, & Meſſiæ characteribus. Ex Da- vidis poſteritate naſciturum Meſſiam prædictum eſt Pf. lxxxviii. 4. & Je- ſum eſſe filium Davidis conſtat ex Matth. 1. Conſciendum de Virgine prænun- tiavit de Meſſia Ezech. xlii. 2. & Iſaias vii. 14. quod impletum in Chriſto li- quet ex Luca cap. 1. 26. Meſſiæ patria eſt Bethlehem apud Mich. v. 2. & Je- ſum natum Bethlehemi conſtat ex Matth. 1. 1. Ad Meſſiæ incunabula delaturos Magos aurum & thus ait Il. ix. 6. atque idem affirmat de Jeſu citato loco Mat- thæus. Narrat ibidem Evangeliſta fu- gam Chriſti in Ægyptum prædictam ab Oſea xi. 1. nec non cædem perpetra- tam ab Herode, ac prædictam à Jere- mia xxxi. 15. Ante Chriſti prædicationem Marci 1. Joannes Baptiſta prædica- vit poenitentiam in deſerto, juxta vaticinium Iſaiæ xl. 3. Evangelicam prædicationem inchoatam in Galilæa narrat Matthæus iv. 12. quod & Propheta vaticinatus fuerat ix. 1. Apoſtolos vo- candos à captura piſcium inquit Jeremias xvi. 16. idque de Chriſti Apoſtolis re- fertur ab Evangeliſta iv. 8. Fuerunt Chriſti diſcipuli illiterati ac rudes, ut vaticinatus fuerat Iſaias xxix. 14. in omnem tamen terram prædicarunt Evan- gelium juxta prædictionem Pſalmi xvi. 1. 5. In Paſſione Chriſti omnia conſumma- ta ſunt, quæ fuerant prænuntiata. In- greſſus eſt Jeruſolymam ſedens ſuper pul- lum aſinæ, ut prædixerat Zacharias ix. 9. traditus fuit à diſcipulo, ut idem pro- pheta vaticinatus fuerat xi. 12. nec non Pſalmiſta lvi. 13. caſus flagellis eſt, ſuffixus cruci, & reputatus cum ſcelera- tis, juxta vaticinationem Iſaiæ l. 6.

R. P. Berti Theol. Tom. V.

LI. 12. Revixit etiam, & in coelum aſcendit, ut in Pſalmis lvi. 6. & lxxvii. 19. fuerat prænuntiatur. Profecto in nullo alio ſingulas notas iſtas invenies. Atque his accedunt figuræ omnes cum perſonarum, tum ſacrificiorum veteris Teſtamenti, quas in Jeſu Nazareno com- pletas diximus differentes de Legibus cap. 6. & 9.

Addunt argumento robur Chriſti mi- racula non eo tantum titulo, quod ne- queunt fieri in confirmationem erroris, ut probatum eſt alibi, ſed etiam quod Meſſiæ adventum notis indicant ſingula- ribus. Cæcos enim illuminavit, ſurdus- que reddidit auditum, uti vaticinatus fuerat Iſaias cap. xxxv. 4. 5. roboravit genua debiliū, claudosque ſanavit, ut prædixit eo loci propheta: revocavit etiam mortuos ad vitam juxta prædi- ctionem ipſius Iſaiæ xxvi. 19. Recte er- go interrogantibus diſcipulis Joannis, an revera eſſet Chriſtus, reſpondit Matth. xi. 4. *Renuntiate Joanni, quæ audiſtis, & vidistis. Cæci vident, claudi ambu- lant, leproſi mundantur, ſardi audiunt, mortui reſurgunt.* Sunt præterea plura miracula divinam Chriſti Miſſionem con- teſtancia: ſtella quæ in oriente apparuit in ejus Nativitate haud obſcure prænun- tiata ab Iſaiæ cap. ix. 3. viſibilis Spiritus ſancti deſcenſus in Baptiſmate, de quo idem Iſaias xi. 2. Solis obtenebratio in plenilunio, atque in meridie; quam in- nuit Amos vii. 9. Itaque Jeſum Na- zarenum eſſe verum Meſſiam evincunt miracula, probant legiſtypi, common- ſtrant vitæ mortisque illius adjuncta, con- firmant promiſſi Reparatoris characte- res, atque declarant Prophetarum oraculorum eventa.

4.
Confirmatur
ulterius.

OBJECTAMENTA ELIDUNTUR.

At obijciunt Judæi. Sunt potius ven- turi Meſſiæ characteres confirmare pa- ctum, & legem Moſaicam, Danielis ix. 27. perpetuum reddere Sacerdotium Le- viticum, Jerem. xxxi. 11. 13. conterere gentes Moab, & filios Seth, Num. xxiv. 17. debellare Gog & Magog Ezech. xxxix. 11. conſtruere templum ampliſ- ſimum, ſeq. cap. xli. denique non gen- tibus, ſed populo Iſrael ſalutem afferre, Il. xi. 12. Igitur Jeſus Nazarenus, qui nec legem Moſis perennem reddidit, neque Sacerdotium firmavit, neque armis de- bellavit Gentiles, neque ampliſſimum templum erexit, neque congregavit profugos Iſrael, verus Meſſias habendus non eſt.

5.
Obijciunt r.

E 2

Reſp.

6.
Respondetur

Resp. Spirituali sensu hæc omnia fuisse adimpleta, literali autem impleri non debuisse. Legem, Sacerdotium, victimas, in Evangelium, in Ordinem Melchisedech, in sacrificium incruentum transfudit Christus, deletisque futurorum umbris, attulit justitiæ perennitatem. Subvertendo Apostolorum suorum prædicatione Gentium idola, gloriosum reportavit de omni natione triumphum, & in Ecclesia, quam acquisivit sanguine suo, longe melioris structuræ Templum erexit. Offerens autem semetipsum in Ara crucis, salvavit Israel, & congregavit profugos, atque fideles, qui reputantur in semine. Non alio sensu fas est promissa expectare, nisi velimus, quod ratio non finit, credere repugnantia. Nam legem aliam *de Sion*, & *Verbum Domini de Jerusalem* ait promulgatum iri cap. 11. 3. Isaias: *novum pactum* firmandum prædixit Jeremias xxxi. 32. *in corde*, non in tabulis, conscribenda esse præcepta, annuntiat eo loci propheta. Novam ergo legem, eamque spirituales sacre literæ spondebant. Ubique terrarum *oblationem mundam* summo Numini offerendam vaticinatus est 1. 11. Malachias: *Gentes* ad sacerdotale munus eligendas, inquit Isaias lxxvi. 21. etiam *in Aegypto* erigendum *altare Domini*, tradit cap. xix. 19. idem Propheta: abjicienda esse holocausta testis est cap. v. 22. Amos. Igitur non in sola Jerosolyma, non à solis filiis Aaron, non sola holocausta sanguine cruentata Domino Israel sunt immolanda. Secundi templi desolationem perpetuam fore ait Daniel; ideoque à Messia reedificandum non certa spes Judæorum, sed phantasma est somniorum, maxime cum ædificium Zorobabelis literaliter prænuntie Ezechiel. Messia arma *justitiæ* & *æquitatis*, & instrumenta ad impios pendentes *virgam oris*, & *spiritum labiorum suorum*, non enses & gladium esse, auctor est cap. xi. 4. & 5. Isaias. Venit Christus ad salvandum Israel natus in Bethlehem, oblati in Templo, prædicans in Galilæa, & crucifixus in Golgotha: *pro ovibus Israel* se venisse affirmavit Matth. xv. 24. præcepitque Apostolis, *ne abirent in viam gentium*, x. 5. neque ad illas conversi sunt, nisi vi à Judæis expulsi, ut constanter dixerunt Act. xiii. 46. Paulus & Barnabas. Hanc vocationem Gentium Deus repromisit Abrahamo Gen. xxii. 18. prædefinivit Christo Ps. 11. 8. & confirmavit per ora omnium prophetarum. Recidunt ergo adversus Judæos singula illorum objectiones.

Præterea opponunt Judæi: Repugnat gloriæ promissi Reparatoris humilis Nazarenus fortuna, maxime mors contumeliosa, in quam omnes conspirarunt, viri etiam probi Synagogæ, & principes sacerdotum. Quis enim credat universos Regem suum ac ducem, illumque beneficium & optimum interfecisse?

8.
Respond.

Resp. & Jesum gloria & honore circumdatum. Excepit in cunabulis mœnibus gentium, sedit puer in medio Doctorum, apparuit gloriosus in Thabor, fugit in montem ne raperetur ad thronum, percepit ex ore infantium hosanna, divites funus ejus curarunt, & factum est gloriosum sepulchrum ejus. Igitur gloria, quam de Messia literæ sacri fœderis nuntiant, humilis Nazarenus non caruit. Decipiuntur etiam Judæi, dum Christi duplicem adventum nolunt distinguere. Sed ut primus fuerit humilis; despectum & novissimum virorum appellaverat Isaias, percussus à Deo, & humiliatum, quasi agnum mactatione immolatum; *quoniam nos erravimus*, & *posuit Dominus in eo iniquitatem omnium nostrum*. Legant miserrimi Judæi Prophetæ caput tertium ac quinquagesimum; atque in ipsa Redemptoris humilitate Messia majestatem agnoscant. Si adversus illum *astiterunt Reges terræ*, & *Principes convenerunt in unum*, prædixerat hoc David Psalmo 11. 2. In hoc tamen est aliquid quod Judæi erubescant, Pilatum Ethnicum hominem nullam in eo adinventisse mortis causam. Sacerdotes quoque & Synhedrii principes adversus Regem suum stetisse, non est cur mirentur Judæi, si animum ad veterum vaticinia, atque facta præterita advertant. In *lapidem offensionis*, & in petram scandali domibus Israelis, atque in ruinam habitantibus Jerusalem, ponendum Christum, David & Isaias prædixere. Vide illum Ps. cviii. & cxvii. hunc vero cap. viii. Adde Jeremiæ Threnos cap. iii. Reminiscantur præterea Judæi, majores suos etiam adversus Moysen seditiones fuisse molitos, rebelles fuisse Davidi, trucidasse Zachariam filium Jojadæ, Jeremiæ falso crimine mortem intentasse; sectum ab illis Isaiam membratim, Michæam traditum custodiæ, obrutos alios saxis. Ita illos, qui ad eam missi sunt, consuevit Jerusalem honoribus cumulare. Quid ergo mirum stetisse adversus Jesum Sacerdotes & Scribas, quos tunc temporis superasse majorum omnium flagitia narrat lib. xiv. & xviii. Josephus, & ferina fuisse crudelitatem fateretur R.

Salomo in Synhedr. & Talmud de ponderibus.

9. Delirium Judaeorum. Reponunt aliqui ob hæc peccata dilatatum Messiae adventum. Verum dormitant hi, vel delirant. Si enim propter iniquitatem delendam venturus erat Messias; cur peccata in causa fuerunt quominus tempore statuto adveniret? Si est, ut illum appellant, ISCH COPHER, *Placator*, & *Medicus*; quare post restitutam sanitatem, ac pacem appareat? Si denique ob Judaeorum peccata post Messiae adventum erat urbs excindenda; qui fieri potest, ut venerit Iustorum temporibus, non peccatorum? Dum ergo regnabat iniquitas, adfuit opportune Redemptor; & ipsa scelerum magnitudo perficiendam à Jesu Nazareno redemptionem demonstrat. Adde quæ cap. 11. ad consimilem objectionem produximus.

10. Obijciunt 3. Obijciunt denique adversus Jesu Nazareni miracula, primum hæc commentitia esse atque à Christianis conficta: deinde si vera sunt, fuisse patrata magicis artibus, & ope daemonum; plura insuper Christum mirabilia fecisse sublato fraude de templo nomine quodam arcano: demum ab impiis quoque, & pseudoprophetis facta non semel mira ac stupenda.

11. Respondetur 1. Postremum hoc Judaeorum præsidium absque operosa velitatione subvertitur. Sanioris mentis Rabbini patrata à Christo prodigia non denegant. Testem appellamus Josephum, de quo infra, libros Talmudicos Avoda Zara, & Midrasch Coholeth; & eos, qui Jesum accusabant, quod paralyticum sanaverit die sabbati. Accedit testimonium discipulorum Joannis, daemonum quoque, ac perditissimorum hominum, ipsiusque Juliani Apostatae apud Cyrillum libro vi. nec non Mahumetis in Alcorano Azoara v. xi. xlii. Quænam præterea veritatis argumenta sunt in patratis à Moyse miraculis, quæ non habeantur in rebus à Christo gestis? Utraque literis consignata sunt, & perfecta coram multitudine po-

puli. Imo, si hæc fas est reponere, facta Moysis ab ipso primum literis mandata sunt, Christi vero à quatuor Evangelistis. Plura ille gessit in Horeb, in Sina, in solitudine ab omnium conspectu segregatus; is omnia in templo, in urbe frequentissima, & universis, vel saltem inculpatæ vitæ plurimis spectatoribus. Facilius ergo est nobis prodigia Christi, quam Moysis tutari, licet utraque fateamur, neque valeant à Paganis ullatenus oppugnari.

Christi prodigia non esse perpetrata ope daemonum, manifesto declarant notæ à nobis traditæ lib. x. cap. xx. præsertim quod ille dissolverit opera diaboli, unum Deum prædicaverit adorandum, & ejus discipuli idola confregerint, librosque Ephesiorum magicam artem continentes igne combusserint. Iisdem notis propugnamus veritatem miraculorum Moysis & Eliæ. Sed plura vide vicesimo capite laudato. Quod effutunt de sublato à Jesu *Nomine Dei arcano*, principio hoc idem refellit, quod modo opponebant, probatque facta à Christo miracula in Dei virtute, non daemonis. Fabulam tamen narrant mendaciter, impudenterque confictam, dum asserunt nomen illud arcanum inscriptum lapidi, cui imposita hærebat Arca, extitisse temporibus Reginæ Helenæ, & custoditum fuisse æreis canibus, aut leonibus. Nam, ut recte Grotius lib. v. de veritate Rel. Christi. n. iv. de re tam insigni, atque admiranda nec libri Regum, nec Paralipomenon, nec Josephus quidquam produnt, neque Romani, qui cum Pompejo Templum intrarunt ante Jesu tempora, tale aliquid invenerunt. Accedit Reginam Helenam Jerosolymam adiisse post regis Agrippæ obitum, & in fabulis istiusmodi insignem deprehendi ignorance historiarum. Vide & Huetium Dem. Evang. Prop. ix. cap. xxxix. num. v.

De miraculis, quæ patrata dicuntur ab Ethnicis, recole quæ scripsimus capite vii. libri primi.

12. Respondetur 2.

CAPUT IX.

Autographum esse testimonium, quod de Christo perhibuit lib. xvi. Antiquitatum Flavius Josephus.

SUMMARIUM.

1. Afferitur testimonium Josephi.
2. & 3. Probatur esse genuinum, & non suppositum.
4. Usque ad 9. afferuntur, & solvuntur objectiones.

- 11 & 12. Stylus prædicti testimonii genuinus est, & per omnia phrasi Flaviana conformis.
13. Objectio cum responsione.

E 3

ILLUD